

RÅDETS YTTRANDE
av den 14 mars 2006
om Irlands uppdaterade stabilitetsprogram 2005–2008

(2006/C 82/05)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.3,

med beaktande av kommissionens rekommendation,

och efter att ha hört ekonomiska och finansiella kommittén.

HÄRIGENOM FRAMFÖRS FÖLJANDE.

- (1) Den 14 mars 2006 granskade rådet Irlands uppdaterade stabilitetsprogram, vilket omfattar perioden 2005–2008.
- (2) Över den senaste tioårsperioden har Irlands reala BNP per capita och sysselsättningsnivåer ökat i imponerande snabb takt. Under de senaste åren har Irlands ekonomi fortsatt att växa med strax under 5 % om året, vilket är den snabbaste tillväxten i euroområdet, samtidigt som sysselsättningen är på väg upp och inflationen snabbt har konvergerat mot genomsnittet i euroområdet. De offentliga finanserna har i stort sett varit sunda, med ett finansiellt sparande inom den offentliga sektorn som under de senaste tio åren nästan alltid har legat på plus och en snabbt fallande skuldkvot (till under 30 % av BNP 2005).
- (3) I sitt yttrande av den 17 februari 2005 uttalade rådet sitt stöd för den budgetstrategi som presenterades i den tidigare uppdateringen av stabilitetsprogrammet, vilken omfattade perioden 2004–2007. Vad gäller budgetgenomförandet 2005 var målet i det föregående uppdaterade programmet ett underskott på 0,8 % av BNP, medan det i det aktuella programmet beräknas bli ett överskott på 0,3 %, trots att tillväxten har justerats ned. Det är framför allt tack vare intäkterna som utfallet under 2005 blev mycket bättre än vad som tidigare beräknats.
- (4) Programmet följer i stora drag den modellstruktur och de uppgiftskrav för stabilitets- och konvergensprogrammen som fastställs i den nya uppförandekoden ⁽²⁾.
- (5) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för programmet bygger på att den reala BNP-tillväxten förblir inom ett snävt intervall på mellan 4½ % och 5 % över programperioden. Enligt nu tillgänglig information förefaller detta scenario bygga på rimliga tillväxtantaganden. Enligt vad som för närvarande kan överblickas är ekonomin i stort sett sund och den stabila tillväxten förväntas fortsätta, men det finns vissa nedåtrisker för den makroekonomiska utvecklingen på medellång sikt. Dessa risker sammanhänger främst med den öppna ekonomins utsatthet för den globala utvecklingen och på nationell nivå en eventuell kraftig inbromsning av den ihållande byggboomen. Inflationberäkningarna enligt det harmoniserade konsumentprisindexet i programmet är kanske i underkant.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1055/2005 (EUT L 174, 7.7.2005, s. 1). De dokument som det hänvisas till i texten återfinns på webbplatsen http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Programmet innehåller alla obligatoriska uppgifter som föreskrivs i den nya uppförandekoden, men vissa av de frivilliga uppgifterna saknas.

- (6) I det uppdaterade programmet bekräftas den irländska regeringens åtagande att bibehålla sunda offentliga finanser. Med utgångspunkt från ett överskott på ¼ % av BNP 2005 planeras enligt budgetstrategin ett underskott i den offentliga sektorns finanser på 0,6 % 2006 och 0,8 % av BNP under programmets två sista år. Det primära överskottet minskar från 1½ % av BNP 2005 till ½ % under åren 2006–2008. Intäktskvoten är nedåtgående, medan utgiftskvoten till att börja med ökar för att först mot slutet av programperioden åter nå 2005 års nivå. Investeringarna i förhållande till BNP förväntas öka med ½ procentenhet av BNP över perioden 2005–2008. Förutom att utfallet för 2005 blev bättre än väntat överensstämmer de finanspolitiska målen i den nya uppdateringen i stort sett med målen i det föregående programmet.
- (7) Efter den finanspolitiska expansion som planeras för 2006 förväntas det strukturella saldoto (dvs. i konjunkturrensade termer utan beaktande av engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder) beräknat enligt den allmänt vedertagna metoden att stabiliseras runt 0,1 % av BNP över återstoden av programperioden. I programmet fastställs målet på medellång sikt till ett strukturellt saldo i den offentliga sektorns finanser som är nära balans, och strategin innebär att den strukturella ställningen skall anpassas till programmets mål på medellång sikt över hela programperioden. Eftersom programmets mål på medellång sikt är mer krävande än det lägsta riktmärket (beräknat på ett underskott på runt 1¼ % av BNP), bör uppfyllandet av målet skapa en säkerhetsmarginal mot ett alltför stort underskott. Målet är också lämpligt såtillvida att det ligger inom det intervall som i stabilitets- och tillväxtpakten och uppförandekoden har fastställts för euroområdet och de medlemsstater som ingår i ERM II. Det är också betydligt mer ambitiöst än vad som krävs med avseende på skuldkvoten och den genomsnittliga potentiella BNP-tillväxten på lång sikt.
- (8) Budgetutfallet kan bli bättre än vad som planeras i programmet, särskilt 2006. Beräkningen av intäkterna kan tyda på att de antaganden som har gjorts om skatteintäkterna i programmet är något försiktiga, och på utgiftssidan kan kapitalutgifterna visa sig bli något lägre än vad som planerats. Riskerna i det uppdaterade programmets makroekonomiska beräkningar för att de finanspolitiska målen äventyras verkar neutrala och överensstämmer i stort sett med kommissionens analys, men beräkningarna kan visa sig sårbara om de negativa makroekonomiska riskerna på medellång sikt skulle besannas.
- (9) Utifrån denna riskbedömning förefaller den finanspolitiska inriktning som presenteras i programmet vara tillräckligt ambitiös för att målet på medellång sikt skall kunna uppfyllas under av programperioden. Det finns också en tillräcklig säkerhetsmarginal för att hålla underskottet inom referensvärdet på 3 % av BNP vid normala konjunktursvängningar varje år.
- (10) Skuldkvoten, som fortfarande var precis under 100 % av BNP i början av 1990-talet, beräknas ha nått 28 % av BNP 2005, vilket är långt under fördragets referensvärde på 60 % av BNP. Enligt programmet kommer skuldkvoten att stabiliseras på den nivån över programperioden. Utan *National Pensions Reserve Funds* förvärv av icke-statliga tillgångar skulle skuldkvoten sjunka betydligt under hela programperioden.
- (11) I fråga om de offentliga finansernas hållbarhet förefaller risken för Irlands del vara medelstor med avseende på de beräknade offentliga utgifterna för befolkningens åldrande. Det gynnsamma läge som för närvarande råder i de offentliga finanserna, i kombination med den låga skuldnivån och ackumuleringen av tillgångar inom *National Pension Reserve Fund*, bidrar till att delvis uppväga den stora ökningen av de offentliga utgifterna som har beräknats på lång sikt med anledning av befolkningens åldrande, särskilt av pensionsutbetalningarna. Irland har också nyligen genomfört reformer av pensionssystemet för tjänstemän inom den offentliga sektorn, och myndigheterna planerar ytterligare åtgärder som skall bidra till att lägga en mer hållbar grund för de framtida pensionsutbetalningarna inom den offentliga sektorn. Åtagandet att genom regelbundna försäkringstekniska granskningar övervaka att avgifterna ligger på rätt nivå är ett steg i rätt riktning. Ytterligare åtgärder i syfte att på lång sikt minska belastningen på de offentliga finanserna av den åldrande befolkningen skulle dock betyda mycket för att minska riskerna för de offentliga finansernas hållbarhet.

- (12) De planerade åtgärderna för de offentliga finanserna överensstämmer i huvudsak med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken som ingår i de integrerade riktlinjerna för perioden 2005–2008. Framför allt respekterar Irland sitt mål på medellång sikt, och uppdateringen ger en översyn över regeringens program för strukturreformer som bör bidra till offentliga tjänster av högre kvalitet och bättre effektivitet i de offentliga utgifterna samt till att ta itu med infrastrukturbehoven inom den irländska ekonomin.
- (13) I det nationella handlingsprogram som Irland lade fram den 28 oktober 2005 i samband med den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning framhålls särskilt följande utmaningar av särskild finanspolitisk betydelse: i) att fortsätta prioritera offentliga investeringar i ekonomisk och social infrastruktur och andra tillväxtfrämjande utgifter samt ii) att slå vakt om stabila makroekonomiska villkor, hållbara offentliga finanser och måttlig inflation. De förväntade effekterna av den politiska inriktning som beskrivs i det nationella reformprogrammet verkar återspeglas i de beräkningar av de offentliga finansernas utveckling som ingår i stabilitetsprogrammet. De finanspolitiska åtgärder som presenteras i stabilitetsprogrammet är också samstämmiga med dem som redovisas i det nationella reformprogrammet. Stabilitetsprogrammet kompletterar dessa åtgärder med förslag till förändringar i den institutionella ramen för de offentliga finanserna, bl.a. några nya inslag i budgetförändringen.

Sammanfattningsvis bedömer rådet att de offentliga finanserna är sunda, och den finanspolitiska strategi som läggs fram utgör ett gott exempel på en finanspolitik i linje med stabilitets- och tillväxtpakten. Rådet uppmanar Irland att fortsätta att vidta åtgärder för att motverka de långsiktiga effekterna på de offentliga finanserna av den åldrande befolkningen.

Jämförelse av prognostiserade nyckeltal för makroekonomin och de offentliga finanserna

		2004	2005	2006	2007	2008
Real BNP (förändring i procent)	SP dec. 2005	4,5	4,6	4,8	5,0	4,8
	KOM nov. 2005 ⁽²⁾	4,5	4,4	4,8	5,0	Uppgift saknas
	SP dec. 2004	5,3	5,1	5,2	5,4	Uppgift saknas
HIKP-inflation (%)	SP dec. 2005	2,3	2,2	2,0	2,0	1,8
	COM nov. 2005	2,3	2,2	2,5	2,4	Uppgift saknas
	SP dec. 2004	2,3	2,1	2,0	1,9	Uppgift saknas
Produktionsgap (% av potentiell BNP)	SP dec. 2005 ⁽¹⁾	0,1	- 1,3	- 1,9	- 2,2	- 2,1
	KOM nov. 2005 ⁽⁶⁾	0,1	- 1,6	- 2,2	- 2,6	Uppgift saknas
	SP dec. 2004 ⁽¹⁾	- 1,0	- 1,8	- 2,3	- 2,0	Uppgift saknas
Saldo i de offentliga finanserna (% av BNP)	SP dec. 2005	1,4	0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,8
	KOM nov. 2005 ⁽²⁾	1,4	- 0,4	- 0,3	- 0,1	Uppgift saknas
	SP dec. 2004	0,9	- 0,8	- 0,6	- 0,6	Uppgift saknas
Primärt saldo (% av BNP)	SP dec. 2005	2,6	1,5	0,6	0,4	0,5
	KOM nov. 2005 ⁽²⁾	2,7	0,8	0,8	0,9	Uppgift saknas
	SP dec. 2004	2,1	0,6	0,6	0,7	Uppgift saknas
Konjunkturrensat saldo (% av BNP)	SP dec. 2005 ⁽¹⁾	1,4	0,8	0,2	0,1	0,1
	KOM nov. 2005 ⁽²⁾	1,4	0,2	0,6	0,9	Uppgift saknas
	SP dec. 2004 ⁽¹⁾	1,2	- 0,2	0,1	0,0	Uppgift saknas

		2004	2005	2006	2007	2008
Strukturellt saldo ⁽³⁾ (% av BNP)	SP dec. 2005 ⁽⁴⁾	0,7	1,1	0,1	0,1	0,1
	KOM nov. 2005 ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	0,7	0,6	0,6	0,9	Uppgift saknas
	SP dec. 2004	n.d.	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Offentliga sektorns bruttoskuld (% av BNP)	SP dec. 2005	29,4	28,0	28,0	28,2	28,3
	KOM nova 2005 ⁽²⁾	29,8	29,0	28,7	28,2	Uppgift saknas
	SP dec. 2004	30,5	30,1	30,1	30,0	Uppgift saknas

Anm.:

⁽¹⁾ Kommissionens beräkningar på grundval av uppgifterna i programmet.

⁽²⁾ Kommissionens höstprognos för 2005 gjordes före den budget från december 2005 som det uppdaterade stabilitetsprogrammet bygger på.

⁽³⁾ Konjunkturrensat saldo (se föregående rader), fränsett engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

⁽⁴⁾ Engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder hämtade från programmet (0,3 % av BNP 2005, överskottsminskande). Engångsåtgärder för 2004 och 2006 beräknade av det irländska finansministeriet: 0,7 % av BNP 2004 respektive 0,1 % av BNP 2006 (båda överskottsökande).

⁽⁵⁾ Engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder enligt kommissionens höstprognos 2005 (0,4 % av BNP 2005, överskottsminskande).

⁽⁶⁾ Bygger på en uppskattad potentiell tillväxt på 5,8 %, 6,1 %, 5,5 % respektive 5,3 % under perioden 2004–2007.

Källor:

Stabilitetsprogrammet (SP), kommissionens höstprognos 2005 (KOM) samt kommissionens beräkningar.